

PRESSEMEDDELELSE

Nuuk, Narsaq, Aarhus og København, d. 10. marts 2017

Kuannersuit/Kvanefjeldsprojektet opfylder ikke Råstoflovens miljø- og klimakrav

Miljøorganisationer i Grønland og Danmark offentliggør udkast til VVM-redegørelse for Kuannersuit-mineprojektet, selvom myndighederne har trukket aktindsigt tilbage. Samtidigt offentliggøres en ekspertvurdering af redegørelsen.

Med hjemmel i Offentlighedsloven fik Danmarks Radio i oktober 2016 adgang til udkastet til VVM-redegørelsen for Kuannersuit sjældne jordarts/uranmineprojektet [1]. Senere søgte Grønlands største mediekoncern, Sermitsiaq/AG, og Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq også om aktindsigt. Ejeren af projektet, det australske mineselskab *Greenland Minerals and Energy Ltd. (GMEL)*, gjorde indsigelse og adgangen blev suspenderet. D. 1. marts 2017 blev suspensionen gjort permanent [2]. Den lange sagsbehandlingstid understreger endnu engang nødvendigheden af, at Grønland tiltræder Aarhus-konventionen for at give offentligheden bedre adgang til miljøoplysninger [3]. Måden, hvorpå myndighederne har fortolket offentlighedsreglerne, gør det meget vanskeligt for borgerne at få en sådan adgang, særligt når det drejer sig om råstofprojekter. På grund af den store offentlige interesse for mineprojektet har vi derfor valgt at offentliggøre udkastet til VVM-redegørelsen.

Mineprojektet er blevet stærkt kritiseret gennem adskillige år, men udkastet afhjælper ikke reservationerne hos den lokale befolkning, miljøorganisationer, politikere og internationale miljø- og sundhedseksperter. Effekten af det projekt, der er beskrevet, opfylder heller ikke Råstoflovens miljø- og klimakrav [4].

Jan Willem Storm van Leeuwen, en hollandsk ekspert i teknologivurdering og livscyklusanalyser af energisystemer hos Ceedata Consultants, har på opfordring af de ovennævnte NGOer lavet en analyse af VVM-udkastet. I analysen drages bl.a. flg. konklusioner:

- Det fremgår af udkastet, at GMEL i løbet af 37 års drift af minen har til hensigt at udnytte 111 mio. tons malm. Det svarer til lidt mere end en tiendedel af de 1.01 mia. tons malm, der kan mineres i de tre forekomster i Ilimmaasaq komplekset, og 16.5 % af forekomsten i Kuannersuit, der består af 673 mio. tons malm. Imidlertid fremgår det af den hvidbog, der bl.a. omtaler projektets sociale bæredygtighed, og som blev skrevet samtidigt med VVM-udkastet, at GMEL regner med en

projektlevetid på mere end hundrede år. Det betyder, at en langt større andel af malmforekomsten vil blive udnyttet, end det fremgår af udkastet.

- Udnyttelse af de samlede anvendelige ressourcer vil skabe en mængde af tailings, som er ti gange større end det, der tages højde for i VVM-udkastet. Det er problematisk i betragtning af, at kapaciteten i Taseq-søen er udnyttet fuldt ud. Tilføjelse af yderligere tailings vil kræve et fuldstændigt nyt design af mineprojektet.
- Eftersom malmen også indeholder thorium i koncentrationer, der er 3-10 gange højere end uranet, er radioaktiviteten i tailings 3-10 gange højere end hvad man kunne forvente, hvis der kun havde været uran.
- Deponeringen af tailings i Taseq-søen vil give sundhedsproblemer som følge af begivenheder, der er uundgåelige, selv hvis de indbyggede dæmninger opfører sig som planlagt. Risikoen vokser med tiden, først og fremmest efter minen er lukket ned og når overvågningen og vedligeholdelsen er afsluttet. På langt sigt vil dæmningerne ikke fungere efter hensigten.
- Det er uundgåeligt, at stoffer i mineaffaldet vil blive udledt i miljøet via støv, areosoler, gasarter og i flydende form. Udover de planlagte udledninger, vil der ske utilsigtede udslip via lækager og ulykker. På sigt vil store områder omkring minen blive forurenede med radioaktive grundstoffer og ikke-radioaktive emner, hvoraf mange er meget giftige.
- De folk, der lever i de forurenede områder, vil blive permanent udsat for radioaktive og andre giftige stoffer via drikkevand, fødevarer og luft. Fisk og skaldyr bliver ligeledes forurenede på grund af de massive udledninger af affald, herunder spildevand, langs kysten. Bioakkumulering af radionuklider og ikke-radioaktive kemikalier kan blive et alvorligt problem.
- Kvaliteten af uranmalmen nærmer sig den såkaldte energikløft på grund af malmens mineralogi og lave lødighed. Det betyder, at atomkraft, der anvender uran fra denne malm målt fra fødsel til grav udgør et energi-sink, som anvender mere energi, end den leverer til forbrugerne.

”Kuannersuit-projektet er enormt stort”, udtaler Mariane Paviasen, forkvinde for Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq. ”Hvis alle de kendte uranressourcer bliver udvundet, vil Kuannersuit producere mere end dobbelt så meget radioaktivt mineaffald som mængden af de tailings, der er produceret i USA og Canada tilsammen. Indbyggerne i Narsaq bliver påført meget store risici, eftersom de bor kun seks kilometer væk neden for det åbne minebrud. Risø har vurderet, at op til tusind tons radioaktivt støv kan blæse væk årligt fra mineområdet. Noget af det vil blive ført til Narsaq af vores kraftige polarvinde og henover regionen, hvor det vil få konsekvenser for fårehold og anden fødevarerproduktion”. [5]

”Kuannersuit-projektet opfylder ikke miljøkravene i Råstofloven”, udtaler Niels Henrik Hooge fra NOAH Friends of the Earth Denmark’s Urangruppe. ”VVM-udkastet giver anledning til langt flere spørgsmål, end det besvarer. Det sikrer heller ikke, at miljørisiciene ved projektet bliver ordentligt vurderet og reduceret så meget som muligt. Råstoflovens kapitel 13 er meget klart: GMEL skal anvende de bedst tilgængelige teknikker, hvad der ikke er tilfældet, når både tailings fra malmkoncentrationsanlægget og de kemiske tailings deponeres i Taseq Søen, højt oppe i Narsaq-dalens afvandingssystem. Herfra vil radioaktive isotoper og giftige kemikalier trænge ned i grundvandet, elvene, fjordene og havet. I stedet bør mineaffaldet opbevares i det tomme minebrud, efter minedriften bliver indstillet”.

”På grund af malmens lave indhold af uran er energiforbruget meget højt”, udtaler Mikkel Myrup, formand for Avataq, Grønlands Natur- & Miljøforening. ”J.W. Storm van Leeuwens analyse viser tydeligt, at uranproduktionen i Kuannersuit nærmer sig bunden af energikløften. Mineprojektet overtræder Råstoflovens bestemmelser om klimabeskyttelse, fordi det ifølge VVM-udkastet forøger Grønlands samlede udledning af CO₂ med 63 procent. CO₂-udledningerne vil stige fra ca. 10 tons CO₂ pr. indbygger årligt til næsten 16 tons i al den tid, minen er i drift, hvilket kan blive flere hundrede år i betragtning af, hvor stor uranforekomsten er. Det er projekter som Kuannersuit, der har forhindret Naalakkersuisut i at underskrive Parisaftalen og tidligere også andre internationale klimaaftaler”.

J.W. Storm van Leeuwen's analyse: <http://kortlink.dk/noah/pydz>

For nærmere oplysninger, kontakt:

Jan Willem Storm van Leeuwen, MSc, uafhængig konsulent, Ceedata Consulting, og medlem af Nuclear Consulting Group (www.stormsmith.nl), tlf.: +31 161 491 369, e-mail: [storm\(at\)ceedata.nl](mailto:storm(at)ceedata.nl)

Avataq (www.avataq.gl): Mikkel Myrup, tlf.: +299 22 84 23, e-mail: [mikkelmyrup\(at\)post.com](mailto:mikkelmyrup(at)post.com)

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq: Mariane Paviassen, tlf.: +299 25 01 69 e-mail: [akkamaat\(at\)greennet.gl](mailto:akkamaat(at)greennet.gl)

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Nuuk: Erik Jensen, tlf.: +299 27 63 37, e-mail: [erik67jensen\(at\)icloud.com](mailto:erik67jensen(at)icloud.com)

Nuup Kangerluata Ikinngutai /Nuuk Fjords Venner: Piitannguaq Tittussen, tlf.: +299 52 06 57, e-mail: [polt\(at\)greennet.gl](mailto:polt(at)greennet.gl)

Det Økologiske Råd (www.ecocouncil.dk): Christian Ege, tlf.: +45 33 18 19 33, (mob.) +45 28 58 06 98, e-mail: [christian\(at\)ecocouncil.dk](mailto:christian(at)ecocouncil.dk)

NOAH Friends of the Earth Denmark (<http://noah.dk/urangruppe/>): Niels Henrik Hooge, tlf.: +45 21 83 79 94, e-mail: [nielshenrikhooge\(at\)yahoo.dk](mailto:nielshenrikhooge(at)yahoo.dk) og Palle Bendsen, tlf.: +45 30 13 76 95, e-mail: [pnb\(at\)ydun.net](mailto:pnb(at)ydun.net)

VedvarendeEnergi (www.ve.dk): Hans Pedersen, tlf.: +45 51 92 24 14, e-mail: [pedersen\(at\)ve.dk](mailto:pedersen(at)ve.dk)

Noter:

[1] GMEL: Kvanefjeld Project, Environmental Impact Assessment, Draft, October 2015: <http://kortlink.dk/noah/pydy>

[2] Miljøstyrelsen for råstofområdet: Afgørelse vedrørende anmodning om aktindsigt i VVM rapport, 1/3 2017: <http://kortlink.dk/noah/pydw>

[3] For mere om de grønlandske offentlighedsregler, se Ellen Margrethe Basse: Juridisk respons om den gældende grønlandske lovgivning vurderet i lyset af Århuskonventionen, Juridisk Institut, Business and Social Sciences, Aarhus Universitet, Juni 2014: <http://kortlink.dk/naalakkersuisut/pk6q>

[4] Inatsisartutlov af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven): <http://lovgivning.gl/lov?rid=%7B4F8B6CD0-3E04-4476-A332-2A814FBA35A1%7D>

[5] Kim Pilegaard: Preliminary environmental impact statement for the Kvanefjeld uranium mine, Risø National Laboratory, 1990, s. 44: <http://kortlink.dk/dtu/k5vh>